

Big data sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon ja tietojenkäsittelyn tutkimuksessa

Maailman talousfoorumi on mitannut eri maiden tieto- ja viestintätekniiikan valmiuksia Networked Readiness Indexillä, jonka osa-alueet ovat ympäristö (poliittinen ja lainsäädännöllinen, liiketoiminta ja innovaatio), valmiudet (infrastruktuuri ja digitaalinen sisältö, kustannukset, taidot), käyttö (yksilöt, liiketoiminta, hallinto) ja vaikutukset (taloudelliset, sosiaaliset). Raportin mukaan Suomi on johtavia maita tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäjänä kuten ICT-infrastruktuurin kehittämisessä ja käytössä. Tosin pelkästään ICT-infrastruktuurin kehittäminen ei takaa tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämistä maan kilpailukyvyyn kasvattamisessa ja kansalaisten hyvinvoinnin lisäämisessä. Suurimmat hyödyt saadaan kun maassa otetaan käyttöön kokonaisvaltainen strategia, päämääränä luoda taidot tieto- ja viestintätekniiikan käyttöön ja edellytykset innovaatioille ja liiketoiminnalle infrastruktuurin rinnalle.

Päivän puheenaiheena oleva ”big data” edellyttää ICT-infrastruktuurin luomista, tieto- ja viestintätekniiikan laajamittaista hyödyntämistä ja lainsäädännön kehittämistä unohtamatta tietosuojaan ja yksityisyyteen liittyviä kysymyksiä. ”Big dataksi” kutsutaan eri tietolähteistä saatujen suurien tietomäärien reaaliaikaista keräämistä, tallentamista ja analysoimista. Data voi olla strukturoitua tietoa (kuten asiakastietoja tai taloustietoa), jotka tyypillisesti ovat organisaatioiden tietovarastoissa, data voi koostua myös muista lähteistä esimerkiksi sosiaalisesta mediasta, tekstiviesteistä, videoista ja teknisten antureiden keräämistä tiedoista tai sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakas/potilastiedoista. Suomessa on hyvät valmiudet ”big datan” hyödyntämiseen. Ennen kuin ”big dataa” hyödynnetään päätöksenteossa tai

tutkimuksessa tarvitaan monitieteistä tutkimusta esimerkiksi siitä mitä tietoja tarvitaan päätöksenteossa tai mitä menetelmiä käytämme datan analysoinnissa.

Vuonna 2014 Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja tietojenkäsittelyn 17. tutkimuspäivillä (SoTeTi-Te) ja tässä FinJeHeW -lehden numerossa esitellään edustava otos alan tutkimustuloksia ajankohtaisista aiheista. Tutkimuspäivien arviointiprosessi toteutettiin kaksoissokkomenetelmällä, jossa arvioijilla ei ole suoraa tietoa artikkelien kirjoittajista eikä kirjoittajilla siitä, keitä arvioijat ovat. Kukin artikkeli sai vähintään kahdelta arvioijalta vapaamuotoisen sanallisen palautteen lisäksi pisteytykset 11-kohtaisessa arvioinnissa. Lisäksi arvioijilta pyydettiin kannanottoja siihen, sopsiko paperi esitettäväksi myös Terveydenhuollon atk-päivien sessiossa. Neljä artikkelia valittiin pistemäärien perusteella ehdokkaaksi parhaan paperin valinnassa, ja nämä paperit arvioitiin kahden muun arvioijan toimesta. Tutkimuspäivien paras paperi valittiin näin kolmen arvioijan yhteispistemäärien perusteella. Artikkelikäsikirjoitusten arvioijina toimivat Pekka Ruotsalainen, Kaija Saranto Anneli Ensio, Johanna Lammintakanen, Kari Harno, Sirpa Kuusisto-Niemi, Johanna Kaipio, Irmeli Luukkonen, Tuija Tiihonen, Ulla-Mari Kinnunen, Maija Valta ja Marilla Palmen, joille kaikille kuuluvat kiitokset panostuksesta tutkimuspäivien ohjelmaan ja tämän FinJeHeW -numeron laatuun. Parhaimman paperin arviointiin osallistui allekirjoittaneen lisäksi Juha Mykkänen.

Kristiina Häyrinen
päätoimittaja